

Kiteljesedő jelen Lázár Balázs:
Bomlik a volt,
Orpheusz Kiadó,
Budapest, 2015.

Nagy ajándék, ha egy művész több múzsa pártfogását élvezi. Viszonylag gyakori, hogy egy költő a tudományok területén is remekel, és zenei vagy képzőművészeti tehetséggel megáldott írástudókból is szép számmal akad. Az viszont ritkább tünemény, ha egy alkotóról egyidejűleg gondoskodik a színjátszás műzsája, Thália és a lírai verselésé, Euterpé. (Amúgy a költők abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy igényük szerint öt múzsa közül választhatnak.) Igaz, e ritka esetek roppant fajsúlyosak. Például egy bizonyos Petőfi úr a vándorszínészek kissé szikkadt kenyerét is ette, továbbá hivatkozhatunk Mister Shakespeare-re is... Kortársaink sorából Lukács Sándort, Papp Zoltánt, Kálloy Molnár Pétert és Kókai Jánost említhetjük – s persze mostani „főhősünket”, Lázár Balázst.

Az 1975 júliusában született, negyvenedik születésnapját ünneplő költő-színművész elsősorban a Vígszínház kötelékében dolgozik. 1993-ban első próbálkozásra felvették az akkor még Színház- és Film-művészeti Főiskolára (ma már egyetemi rangban), ahol Marton László osztályába járt. Diplomával a zsebében a Pécsi Nemzeti Színházba szerződött, ahol három évadot töltött. 2001 óta szabadúszóként dolgozik; a *Dzsungel könyve* és a *Padlás* nagy sikerű előadása mellett olyan, közönségsikert aratott játékfilmekben láthattuk őt, mint a *Csinibaba* és a *Kontroll*. Költőként huszonkét évesen lépett a nyilvánosság elé, vallomása szerint „a színház mellett a versírás a másik nagy szenvedély” az életében. Jó néhány folyóiratban publikál; bemutatkozó verseskötete 2000-ben látott napvilágot az Orpheusz Kiadónál, amelyet az évek során három további önálló könyv követett.

Frissen megjelent ötödik gyűjteménye, a *Bomlik a volt* válogatott és új verseket tartalmaz, a kiadó vezetője, Erős Kinga értő szerkesztésében. Nagyszerű születésnap ajándék, hogy „az emberélet útjának felén” a költő áttekintheti az eddigi termést, egyúttal kijelölheti a következő időszak irányát. Az anyag három ciklusra tagolódik – Hamvas Bélától tudjuk, hogy minden jó könyv szükségszerűen három részből áll, amennyiben ez a számjegy a teljességet hordozza. Az első ciklus (*Füű a hidon*) apaversei rögtön értésünkre

adják: a költő őszintén beszél hozzánk, önmagát adja, nem maszlatol – énlírájának tétje van. E családi témájú darabokról találóan fogalmaz Bertók László: „egy szarvassá változott fiú és egy, a maga világába feszülő apa konfliktusairól szólnak.” A könyv nyitó verse, a Bertók Béla kórusművét parafrázáló *Cantata ultima* kimondottan erős – bátran nevezhetjük alapversnek Lázár Balázs költészetében. Élesen mutatja a költő legvonzóbb tulajdonságait: a műveltségre alapozott intellektuális közelítést, az érzelmek bátor felvállalását, az istenhitből fakadó erkölcsi keretet, a kötött formákkal szembeni alázatot. A fiú alázatát az atyával és az Atyával szemben – ám ez az alázat nagyon is öntudatos, felnőtt. A versek tükrében nyilvánvaló, hogy ez az apa-fiú kapcsolat keserves, de éppen e feszültség a költészet táptalaja. Megrendítő az *Apamorgó* felismerése: „Aki lettem, talán ellenedre lettem, / De ha eldobtál is, mindig feléd estem.” A *Tékozló* két sora is fájdalmasan pontos, bizonyára sokan megtapasztaltuk ezt: „Együtt tékozlottuk egymást egymásnak, / tékozló fia tékozló apának.”

A második ciklus (*Képeslapok*) két helyszíne az Egyesült Államok és Balatonszárszó. Lázár Balázs az ezredfordulón Fulbright-ösztöndíjasként egy tanévet Kaliforniában töltött, ahol a három nagy színházi stílust tanulmányozta, különös tekintettel a maszkokra. A kilencezer mérföldes távolban született versek (*Ott és akkor, San Francisco blues, Messzi közeli*) fanyar humorral tudósítanak egy pálmafás-steril világról, ahol az élet kétségtelenül mosolygós, de valahogy nem érzünk vágyat oda költözni. A másik helyszín, a balatonszárszói nyaraló a családalapítás gyümölcse, és a költő remekül átérzi-kiaknázza a hely szellemét, József Attila-i légkörét. Ugyanakkor joggal hiányolhatjuk, hogy a társához, Tallián Mariann színművésznőhöz írt versek, vagyis a szerelmi líra teljesen kimaradt e válogatásból. A záró ciklus (*Infúziós Isten*) az Örökkévaló és az ember viszonyát feszegeti, a kimondhatatlant formálva szavakba, gazdag gondolatisággal, a tudás és a nemtudás határvidékén tapogatózva. E kimunkált versek alapján is megállapíthatjuk: Lázár Balázs lírája kiteljesedett – az évek során ismét felnőtt egy valódi költő.

Zsille Gábor

